

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 72 (1)

Izdan 1 januara 1935.

PATENTNI SPIS BR. 11317

Ogrič Filip, dentist, Novo Mesto, Jugoslavija.

Prednji nišan za puške.

Prijava od 13 novembra 1933.

Važi od 1 juna 1934.

Sada uobičajenim šiljastim prednjim nišanima na puškama otešćano je nišanje uslijed toga, što u kratko vrijeme, koje stoji kadkad na raspolaganje za nišanje, nije moguće, da se uslijed oštrog sunčanog svjetla ili ugrijanja puščane cijevi slabo vidljivi prednji nišan stavi brzo i sigurno s jedne strane vertikalno u istu visinu sa gornjim bridom zadnjeg nišana a s druge strane u središte zadnjeg nišana. Posljedica tog teškog prosuđivanja relativnog položaja tankog vrha prednjeg nišana napram srazmerno širokom izreza stražnjeg nišana su često loži rezultati gađanja.

Te mane uklanjaju se na prednjim nišanima prema ovom pronalasku na taj način, da se prosuđuje pravilno prihvaćanje mete samo po relativnom položaju širokih bridova, koji su dobro vidljivi jer se jasno odizuju od mnogo tamnije mušice prednjeg nišana.

Nacrt prikazuje na fig. 1 perspektivni prikaz djelova puščane cijevi sa sada uobičajenim šiljastim prednjim nišanom i sa zadnjim nišanom, dočim prikazuju fig. 2-4 način nišanja sa šiljastim prednjim nišanom i pogreške, koje nastaju odstupanjem od pravilnog položaja. Fig. 5-7 prikazuju nišanje sa prednjim nišanom prema ovom pronalasku kao i odstupanje istog od pravilnog položaja dočim prikazuju fig. 8-12 različite oblike izvođenja prednjeg nišana prema ovom pronalasku.

U utoru D stolica B odnosno u utoru stolice G, koji su utori izrađeni u vidu lastinog repa na pojačanju B odnosno C puščane cijevi A, koja pojačanja služe kao podloga (stolica) nišana (fig. 1), sjedi podlož-

ložna ploča E šiljastog prednjeg nišana F odnosno H zadnjeg nišana J. Ako se nišani tako zvanim pravilnim nišanom, treba da se postavi vrh prednjeg nišana F tako (fig. 2), da dođe s jedne strane tačno u istu visinu sa gornjim bridom zadnjeg nišana J a s druge strane tačno u središnju liniju izreza zadnjeg nišana. Leži li vrh nišana F iznad iznad gornjeg brida zadnjeg nišana (fig. 3, grubi nišan), nastaju pogreške u gađanju, t.j. meta se pogodi previsoko. Leži li vrh nišana lijevo (fig. 4) ili desno od sredine zadnjeg nišana (lijevo ili desno priljubljeni nišan), pogodi se meta odviše desno ili lijevo. Trouglasti međuprostori između vrha prednjeg nišana i izreza zadnjeg nišana srazmerno su višeputa veći od poprečnog presjeka vrha prednjeg nišana tako, da je za strelca vrlo teško, da bi mogao brzo i sigurno prosuđivati, da li se nalazi vrh tačno u središnjoj liniji i u istoj visini sa gornjim bridom zadnjeg nišana (fig. 2) ili postoji nadvišavanje (x, fig. 3) ili postrano premaknuće (y, fig. 4) nišana. Ta greška nastupa lako napose ako pada oštro sunčano svjetlo sa strane na nišan.

Prednji nišan prema ovom pronalasku trouglastog je poprečnog presjeka L (fig. 8) i nešto manji od izreza K zadnjeg nišana J te sjedi, jednako kao i šiljasti prednji nišan K (fig. 1), na podložnoj ploči E, koja je uturena u utor D stolice B na kraju puščane cijevi. Ako se nišani pravilnim nišanom (fig. 5) dođe gornji brid L prednjeg nišana u liniju gornjeg brida zadnjeg nišana J, napram tome leže kosi bočni bridovi prednjeg nišana paralelno sa kosim bridovima izreza K zadnjeg nišana. Pri tome na-

stajuća oba svjetla proreza S_1 i S_2 (fig. 5), koja su za strelca vazda brzo i oštro vidljiva, postavljaju se na jednake širine, što je prirodno mnogo jednostavnije i sigurnije od prosuđivanja na šiljastom prednjem nišanu da li se nalazi vrh nišana tačno uvisini gornjeg brida i u središnjoj liniji stražnjeg nišana. Najmanje nadvišavanje (x —, fig. 6) gornjeg brida prednjeg nišana nad gornjim bridom zadnjeg nišana odma se može lako prepoznati, jer dosižu bočni vrhovi prednjeg nišana do blizu gornjeg brida zadnjeg nišana. Sem toga, takvo nadvišavanje može se lako još prepoznati i po tome, da je širina obih svjetlih proreza S_3 i S_4 nešto veća od širine pri tačno pravilnom nišanu (fig. 5). Isto se tako može prepoznati lako odstupanje na strani (y , fig. 7) središnje linije prednjeg nišana od središnje linije zadnjeg nišana po različitoj širini svjetlih proreza S_5 i S_6 (S_6 je širi od S_5). Uspoređivanjem fig. 3 i 4 sa fig. 6 i 7 vidi se, da se premaknuće prednjeg nišana na stranu napram zadnjem nišanu može mnogo lakše i tačnije konstatovati na nišanu po ovom pronalasku nego na šiljastom prednjem nišanu (fig. 3 i 4). U svrhu lakšeg uhvaćenja nišanske tačke proviđenja je glava prednjeg nišana uzdužnim žljebićem M (fig. 8), koji se prikazuje strelcu pri nišanjenju kao mali trouglasti izrez M (središnji urez) (fig. 5–7). Mnogobrojnim pokusima dokazalo se je, da se postignu nišanom prema ovom prolasku za 20% bolji rezultati gađanja nego sa starim šiljastim prednjim nišanom.

Oblici izvođenja prednjeg nišana prema ovom pronalasku, kako su prikazani na fig. 9–12, omogućuju njihovu upotrebu i na šiljastom nišanu, koji se već nalazi na pušćanoj cijevi.

U tu svrhu iskovan ili izbijen je prednji nišan L' sa poprečnim mostićem N i obim bočnim jezicima O O (fig. 9) iz čeličnog lima koji ne rđā, a oba jezika previnuta su međusobno paralelno u onoj širini, koja odgovara tačno širini stolice B prednjeg nišana (fig. 1) na pušćanoj cijevi A . Po fig. 10 natakuta su oba jezika O O sa sa stražnje strane na stolicu B te suispiljenjem tačno prema njoj pomjereni. A to se može izvesti i sa prednje strane. Da bi se učinio vidljiv i izvana onaj položaj nišana, u kojem je on bio tačno pomjeren prema stolici nišana, pričvrstljiv je jedan od oba bočna jezika O , pomoću jednog malog vijka ili klina, na stolicu B .

Kako se može razabrati iz fig. 1, proviruje podložna ploča E prednjeg nišana nešto preko stolice B . U tom slučaju može biti bočni jezik O , koji leži ispod provirujuće ploče E nešto uži od na suprotnoj strani stolice B ležećeg bočnog jezika O , čime se postigne,

da se prednji nišan, može nataknuti na stolicu B samo sa one strane, prema kojoj je bio podešen prigodom upucanja puške. Uturivanje sa usne strane cijevi nije moguće, jer se onaj jedan široki jezik O ne može uturiti pod provirujuću ploču E (fig. 1 i 10).

Na fig. 12 prikazan je jedan primer izvođenja prednjeg nišana od čeličnog lima, gdje se postigne neko pojačanje nišanskog jezika L' time, da se njegovi bridovi zarubljivo nešta previnu. Da bi se sprečilo neželjeno izvijanje nišanskog jezika L' napram središnjem mostiću N , može se u njega upresovati jedno šuplje rebro L'' , koje dosiže od gornjeg do donjeg brida ili se to postiže prelazom previnutog brida L''' jezika L' u previnuti gornji brid središnjeg mostića N .

U svrhu sprečenja nepravilnog naticanja prednjeg nišana na stolicu B , mogu biti previnuta oba bočna jezika O na donjem rubu unutar. Time nastajuće obrubne prečke O' , O' uture se u odgovarajuće utore B' B' na stolici B (fig. 12).

U svrhu lakšeg prihvaćanja mete (centra) pri gađanju, na kružne mete, može biti smješten u sredini trouglastog nišanskog jezika L' (fig. 11) neki prsten T od žice, čiji krajevi T_1 , T_2 presižu dolje preko središnjeg mostića N te su osigurani protiv postranog i uzdužnog premicanja i iskretanja pomoću previnutih rubova PP odnosno RR lima. Tada se prikazuje meta U kao taman krug unutar prstena T te se koncentričan položaj mete U može lako konstatovati po uskom svjetlom prorezu V . Prsten T može biti iskovan ili izrezan iz lima iz jednog komada sa nišanskim jezikom L' , a sem toga pojačan jednim prstenom od žice na kojeg je pribavljen limeni prsten. Bitno je vazda, da nasjeda prsten T tačno na središnji zarez M' .

U svrhu sprečenja nehotimičnog ili hotimičnog deformisanja nišanskog jezika L' ili prstena T , čime bi se rezultati gađanja znatno pogoršali, može biti predviđena na kundaku puške neka udubina, u koju se uturi prednji nišan van njegove upotrebe tako, da ostaje na cijevi puške samo stalno na njoj pričvršćeni šiljasti nišan.

Patentni zahtjevi:

- 1.) Prednji nišan za puške, naznačen time, da je trouglastog poprečnog presjeka (L , fig. 8) nešto manjih dimenzija od izreza (K) zadnjeg nišana (J , fig. 1) i da pada gornji brid pri pravilnom nišanjenju (fig. 5) u gornji brid zadnjeg nišana, dočim, kosi bočni bridovi prednjeg nišana (L) leže paralelno sa kosim bridovima izreza zadnjeg nišana (K) tako, da se izravnanjem širina obih dobro vidljivih svjetlih proreza (S_1 i S_2 , fig. 5), koji nastaju između prednjeg

(L) i zadnjeg (K) nišana, postigne brzo i sigurno prihvaćanje mete.

2.) Oblik izvođenja prednjeg nišana po zahtjevu 1), naznačen time, da je iskovan nišan sa središnjim mostićem (N) i dva bočna jezika (OO, fig. 9) iz čeličnog lima koji ne rđa a bočni jezici (OO) previnuti su međusobno paralelno i pomjereni prema širini stolice (B, fig. 1) prednjeg nišana na puščnoj cijevi (A) u svrhu, da bi se prednji nišan mogao nataknuti s prednje ili stražnje strane na stolicu (B, fig. 10), koja je stalno učvršćena na puščnoj cijevi.

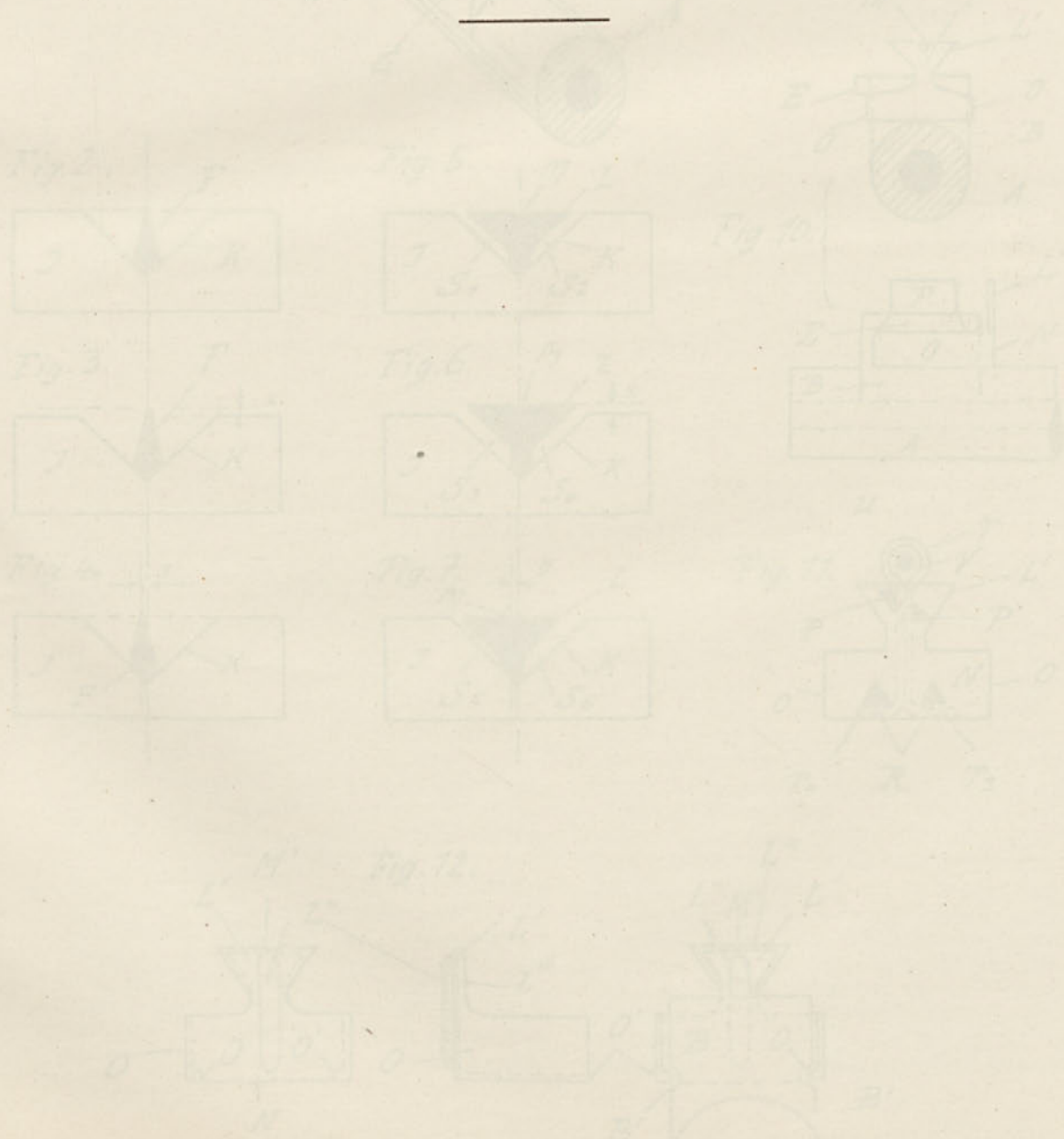
3.) Oblik izvođenja nišana po zahtjevu 2), naznačen time, da su bridovi (L'') trouglastog nišanskog jezika (L') previnuti u svrhu pojačanja.

4.) Oblik izvođenja nišana po zahtjevu 3), naznačen time, da je utisnuto, u svrhu

pojačanja nišanskog jezika (L', fig. 12), u sredini središnjeg mostića (N), jedno šuplje rebro (L''), koje dosiže od gornjeg do donjeg brida nišana.

5.) Oblik izvođenja nišana po zahtjevu 4), naznačen time, da su previnuti donji bridovi (O', fig. 12) bočnih jezika (O) na unutar i utureni u jedan utor (B'B') stolice (B) prednjeg nišana.

6.) Oblik izvođenja nišana po zahtjevu 2), naznačen time, da nasjeda na središtu trouglastog nišanskog jezika (J', fig. 11) jedan prsten (T) od žice, čiji krajevi (T₁ T₂) presižu dolje preko središnjeg mostića (N) te su osigurani protiv postranog i uzdužnog premicanja i iskretanja previnutim obrubima (PP odnosno RR), u svrhu lakšeg prihvaćanja kružne mete.

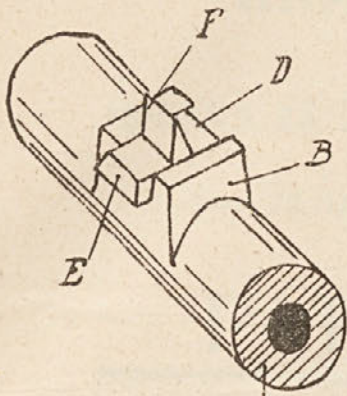

Fig. 1.

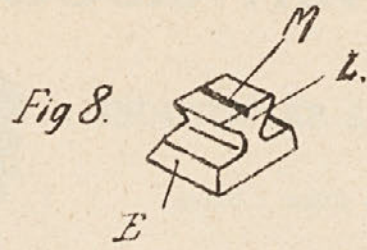

Fig. 8.

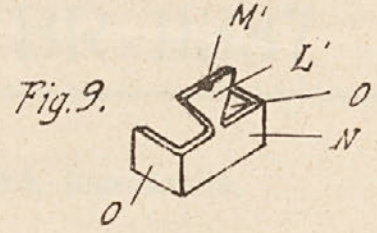
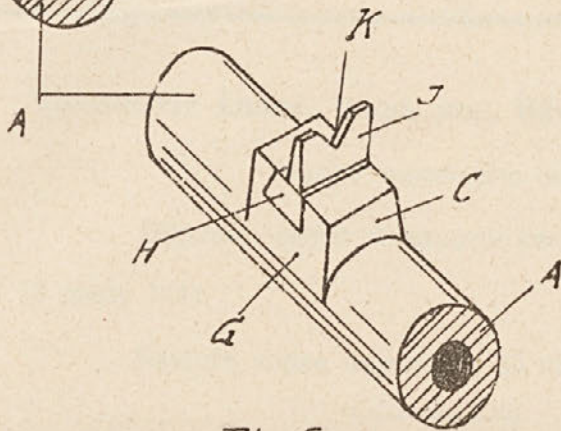

Fig. 9.

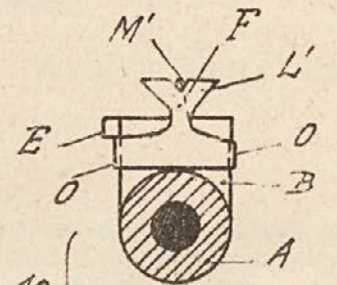

Fig. 10.

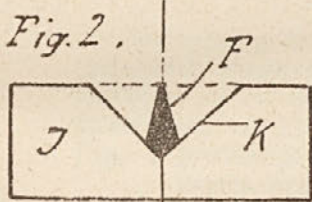

Fig. 2.

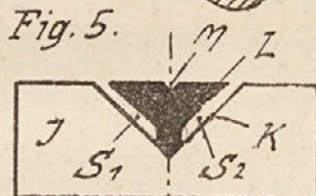

Fig. 5.

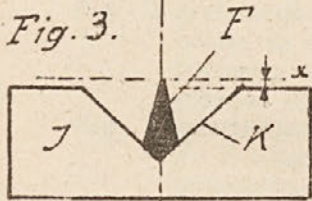

Fig. 3.

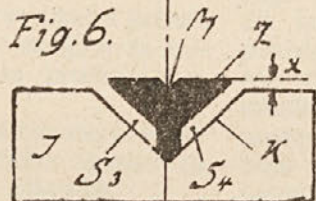

Fig. 6.

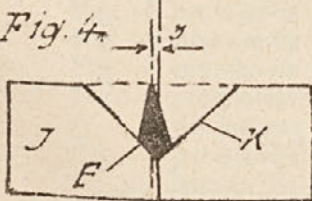

Fig. 4.

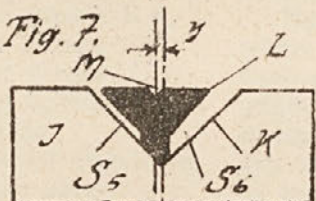

Fig. 7.

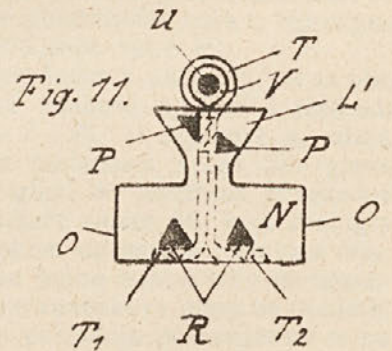
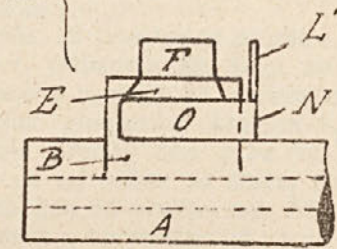

Fig. 11.

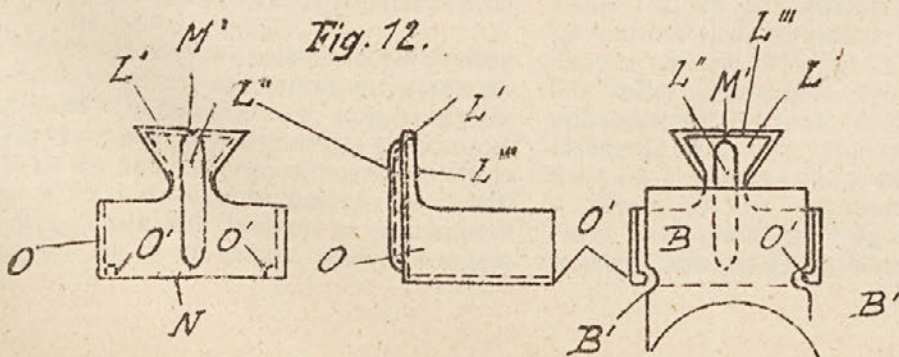

Fig. 12.

